

Norrbotten 2040

- möjligheter och utmaningar
för den fysiska planeringen

Regional utvecklingsstrategi **Norrbotten 2030**

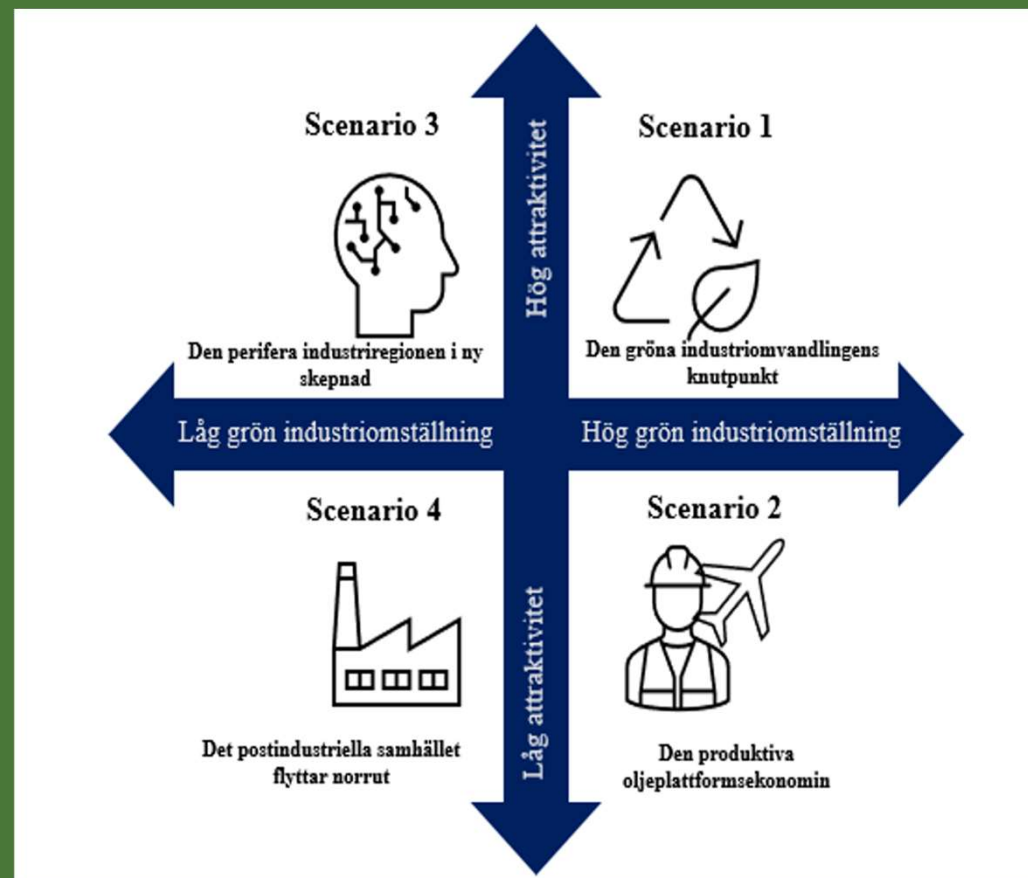
Norrbotten 2040 Fyra explorativa scenarier för länet i ljuset av den gröna industriomvandlingen

Sara Andersson, Patrik Söderholm och Jesper Stage
Luleå tekniska universitet (LTU)
Enheten för nationalekonomi

Fyra framtidsscenarier
för år 2040 är ett
underlag

Beskriver generell
samhällsutveckling

Scenariernas logik

Syftet

Två workshops med kommunerna kommer att genomföras i början av 2024, inför revideringen av RUS.

Syftet med dessa workshops är:

- Kunskapshöjning för Regionen kring kommunernas perspektiv
- Kommunerna ges möjlighet att prata ihop sig och komma vidare i deras relationer
- Gemensamma behov identifieras för att kunna jobbas vidare med
- Påverkansfrågor gentemot t ex stat och EU identifieras
- Funktionella geografier och logiker i Norrbotten identifieras

1. Den gröna industriomvandlingens knutpunkt

(betydande grön industriomvandling och hög attraktivitet)

- Nya gruvor och vindkraftsparker planeras fortfarande
- Samhällsomvandlingen planeras på ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart sätt
- Exporten från länet sker via tunga lastbilar, tåg och fartyg
- Självförsörjningen i länet har minskat; jordbruket och andra markkrävande branscher har stått i skymundan
- Spänningar kring naturområden med högt rekreativsvärde och med stor betydelse för rennäringen
- Marken är högt eftertraktad i hela länet för nyetableringar
- Attraherar invånare från hela världen på grund av den globala uppvärmningen

2. Den produktiva oljeplattformsekonomin (betydande grön industriomvandling och låg attraktivitet)

- Förväntade flyttströmmarna från södra Sverige och andra länder har inte förverkligats
- Flertalet investeringar i fossilfri stålproduktion, ny gruvverksamhet samt vindkraft och elnät
- Men projekt fick läggas i malpåse, bland annat som ett resultat av kompetensförsörjningsproblematiken
- Många studenter som efter sin examen väljer att flytta från Norrbotten. Bristen på väl fungerande välfärd gör att få unga familjer ser en framtid i Norrbotten
- Otrygg stämning i närheten av gästarbetarnas områden
- Brist på kapital, attraktiv mark, byggarbetare, energi och tid har gjort att vissa samhällsinfrastrukturinvesteringar har lagts på is

3. Den perifera industriregionen i ny skepnad

(modest grön industriomvandling och låg attraktivitet)

- Produktionen av fossilfritt stål försenat pga utdragna tillståndsprocesser, höga etableringskostnader, brist på el, problem med kompetensförsörjning samt internationell konkurrens
- Utdragna processer om var tilltänkta vindkraftverk, nya bostadsområden och dragningen för Norrbotniabanan bör byggas har avlöst varandra.
- Länet har fortfarande svårt att vända den vikande befolkningsutvecklingen
- En ökad protektionism bland invånarna gör att Norrbottens naturtillgångar och matodlingar värderas högt
- Samernas kultur och deras särskilda rättigheter som urfolk respekteras i allt högre utsträckning

4. Det postindustriella samhället flyttar norrut

(modest grön industriomvandling och hög attraktivitet)

- Investerare drog sig ur projekt i den gröna industriomställningen, pga internationell konkurrens
- Norrbotten blev ett attraktivt län att bo i - sista vildmarken i Europa, och till skillnad mot Alperna gott om snö
- Den ökade befolkningsmängden påskyndade utbyggnaden av Norrbottenbanan
- Etableringar av nya företag har i kombination med inflyttningen skapat en framtidstro i länet
- Vandringsleder och rekreationsplatser är lättillgängliga för stadsbor och enkla att nå även för dem utan bil
- Markanvändningskonflikter kopplat till rennäringen samt till viss del turismsektorn som expanderar
- Trots att landsbygden växer en del ökar dock klyftorna kommunerna emellan

Nuläge – Norrbottens rumsliga struktur (gruppövning)

1. Skapa en nulägesbild av Norrbottens funktionella geografi (placera ut alla brickor för nuläget).
- *Tips! Fördela brickorna mellan er och placerat ut utan diskussion först. Tiden är knapp!*
2. Vad säger oss denna nulägesbild av Norrbotten?
Justera brickornas placering efter behov.
- *Rita, skriv, notera gärna tankar och slutsatser direkt på kartan!*

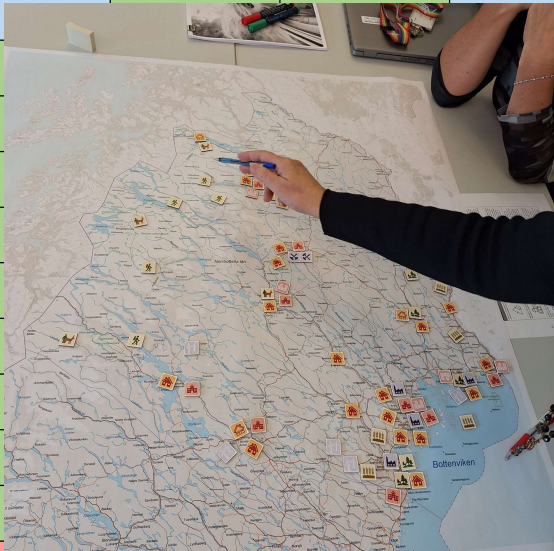

	Markbehov	Nuläge (antal klossar)
	Bostäder	20
	Hotell/tillfälliga boenden	10
	Kontor	10
	Samhällsservice	20
	Industriområden	10
	Gruvor	5
	Vindkraft	5
	Infrastruktur – persontransporter	0
	Infrastruktur – godstransporter	0
	Elnät	0
	Mobilnät	0
	Rennäring	10
	Friluftsområden/ turism	10
	Skogsindustri	10
	Jordbruk	10

Markbehov	1. Den gröna industri- omvandlingens knutpunkt	2. Den produktiva oljeplattform-ekonomin	3. Den perifera industriregionen i ny skepnad	4. Det postindustriella samhället flyttar norrut
Bostäder				
Hotell/tillfälliga boenden				
Kontor				
Samhällsservice				
Industriområden				
Gruvor				
Vindkraft				
Infrastruktur - persontransporter				
Infrastruktur - godstransporter				
Elnät				
Mobilnät				
Rennäring				
Friluftsområden/ turism				
Skogsindustri				
Jordbruk				
Kust-inland	Starkast utveckling vid kusten	Starkast utveckling vid kusten	Svag utveckling både vid kust och i inland	Starkast utveckling vid kusten

Framtida rumslig struktur för Norrbotten (gruppövning)

Den gröna industri- omvandlingens knutpunkt	Den produktiva oljeplattform- ekonomin	Det postindustriella samhället flyttar norrut	Den perifera industriregionen i ny skepnad
10	-	5	-
			
-2	-	2	4
-2	-	2	-
-	-2	-	-
-2	-	-	-
Starkast utveckling vid kusten	Starkast utveckling vid kusten	Starkast utveckling vid kusten	Svag utveckling både vid kust och i inland

UTVECKLANORRBOTTEN.SE

**UTVECKLA
NORRBOTTEN**
EN DEL AV REGION NORRBOTTEN

1. Skapa en framtidsbild av Norrbottens funktionella geografi
(varje grupp tilldelas ett scenario och lägger till/drar ifrån brickor enligt scenariots instruktion)
2. Frågor att diskutera under arbetet:
  - Vilka förändrade behov tror vi ryms i de översiktsplaner etc som finns? Var?
  - Vilka förändrade behov finns inte i dagens planering?
  - Vilka förändrade behov har oklar placering eller kan det råda konkurrens kring?
  - Vilka möjligheter och utmaningar blir tydliga i detta scenario?
3. Betrakta kartan och brickorna: Vad säger oss denna framtidsbild av Norrbotten?
Förtydliga gärna genom att rita och skriva på kartan!

*Feedback, tips och medskick
på metoden inför kommande RUS-dialoger?*

lizah.lund@norrbotten.se

